

lizem smrtno sovraži, zasramuje, psuje in mu je škodoželjen do skrajnosti.

Naš klerikalizem naj torej v dejanju pokaže versko-nravno odgojo, potem ima pravico govoriti o tem. Naj se izkaže prijatelj šole in učiteljstva, potem naj zahteva, da bomo učitelju Jakliču pošiljali čestitke, ki ni pri njih za drugo kakor za štafažo in vado. Mi poznamo namero, delovanje in uspehe klerikalizma prav dobro, ker ga kot odgojevalci tudi moramo poznati, če hočemo delovati v korist svojega poklica duhu časa primerno, zato nas ne bo ta varal in prekanil nikdar. Naše delo in naš boj je odkrit, pošten in z dobrim namenom, zato se pa klerikalizem noče in tudi ne more postaviti v bran, dobro vedoč, da se smrad iz pekla in krivi nazori ne dajo nikdar uspešno zagovarjati.

S tem smo za enkrat zopet končali z zavračanjem nesramnih klerikalnih napadov na učiteljstvo in šole. Stvarno smo pokazali svetu napake, strasti in pregrešne nagibe stranke, ki se imenuje po krivem katoliška, ki je s svojim delom, zavijanjem resnice, pod plaščem vere in za svojo strankarsko korist dobila zase nerazsodni del našega naroda. Zopet bo vpil naš klerikalizem, da je edina hrana našim razpravam „Narod“, da smo sirovi in bogsigavedi še kaj, mi mu pa povemo, da so nam le sirovosti klerikalnega časopisja na šolo in učiteljstvo, le opazovanje klerikalne politike med narodom, le njegova dela dale povod k tem razpravam.

Tudi v bodoče bomo vse to zasledovali prav natančno, da ga bomo z bengališko lučjo v vsi nagoti pokazali svetu. Ako bodo naše razprave padle na rodovitna tla tudi pri klerikalizmu, da bi ta krenil na pravno pot v politiki in zlasti pa v časopisju, nas bo veselilo. Kot odgojevalci dobro vemo, da je grešiti lahko, ker smo slabostim podvrženi, a sramotno je trdovratno ostati v blatu pregreh vedoma nepoboljšljivo in z namenom.

Menda bi bilo dobro pogledati, preden končamo, na političko polje, kakšne sadove prinese duh časa v bodočnosti šolstvu in učiteljstvu. O bodočnosti pisati je silno težka stvar, vendar se da marsikaj sklepati iz raznih dogodiljajev na političkem polju.

Povedali smo že, da je s splošno volilno pravico nastopila v Avstriji nova demokratska doba. Vsakdo ve, da se tudi v politiki razvijajo reči kakor v prirodi po nekakem naravnem potu. Do splošne volilne pravice je moralo priti, ker drugače je bil razpad avstrijske države neizogiben. Demokratski duh v državni zbornici bo na vsak način krenil na drugo pot s političkim vozom kakor je bilo običajno do sedaj. Enakopravnost narodov se bo sedaj bolj upoštevala kakor poprej, čeprav bo naša vlada delala pri tem vse mogoče ovire. Obstanek Avstrije je mogoče le na ta način, da se da vsem narodnostim enake pravice, ker imamo vsi tudi enake dolžnosti. To je edino prava demokratska pot k spravi in obnemu blagru.

Ali enake pravice pa niso začetek in konec samo za narodno vprašanje, marveč splošne važnosti. Sedaj se je uvedla splošna in enaka volilna pravica za državni zbor, naravni proces je, da se to izvede ali se bo moralo izvesti na vsi črti, torej tudi v deželnih zbornicah in v občinah. Vlada se sicer temu upira, ali do tega bo moralo priti, ker je to naravna posledica. Že sedaj opazujemo gibanje, zahteve in pretnje ljudskih mas v tem oziru, in to se bo nadaljevalo do izpolnitve. (Konec.)

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih, kamor zahaja učiteljstvo!

Franc Mubič.

Umril je v Št. Jerneju dne 22. novembra t. l. upokojeni učitelj, tov. Franc Mubič. Pogreb je bil v petek 27. novembra. K zadnjemu počitku ga je spremilo 16 tovarišev krškega in novomeškega okraja, šolska mladina, gasilno društvo ter obilo domačega občinstva.

Rajniki Mubič je bil rodom Ribničan. Služboval je v Starem trgu pri Poljanah in na Vrhu pri Vinici ter prišel v Št. Jernej 1. junija 1878., l. Pridobil je tukaj malo posestvo, na katerem si je zasadil krasen sadni vrt, ki je slovel daleč v okolici. Njegovi špalirji in pritlikaveci, kakor visokodebelna drevesa so bila naj-finejših vrst. Za izborna sadje in lepa drevesa je dobil svoj čas od kmetijske družbe kranjske srebrno kolajno in več daril. Jubilejsko svetinjo za 40 letno službovanje si je s ponošom pripenjal na prsi. — Ker je bolehal, je bil 11. januarja 1901. stalno upokojen.

Bil je tibega značaja in ni nikdar tožil, ako ga je usoda še tako trdo prijela. Izgubil je osem otrok in prvo ženo. Najstarejši sin mu je pred nekaj leti umrl kot pravnik z enim državnim izpitom. Sin in žena sta umrla v istem letu. — Poročil se je pač v drugič, a potrebnega zdravja in miru si pa le ni mogel več pridobiti. Edina hči iz prvega zakona živi v Ljubljani kot soproga železniškega uradnika. — Rajniki France je dosegel starost 70 let. Mnogo je delal in trpel. Bil je pravi učitelj. Blag mu spomin! —t.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Prošnja. Slavna okrajna učiteljska društva naj mi blagovole vrtni izpolnjene izkaze do 10. t. m.

Jakob Furlan,
t. č. tajnik „Slov. učit. dr. v Lj.“

Občni zbor „Pedagoškega društva v Krškem“. Lepo število se nas je zbralo 19. pret. m. v Škocijanu. Pravijo, da takega zborovanja še ni bilo kmalu.

Po običajnem pozdravu nam je poročal tov. predsednik Humek o zborovanju učiteljstva na Dunaju. V navdušenih besedah nam je očrtal postojanko, ki jo je zavzel naš stan. Razsvetil nam je marsikaj nejasnega in posebno poudarjal, da je naša rešitev v združenem delovanju v stanu in izven njega.

Nato nam je tov. nadučitelj Iv. Benedičič razvijal svoje nazore o „pomenu in uporabi šolarskih knjižnic“. Posebno je poudarjal, da ni šolarska knjižnica namenjena samo otrokom. Svoje trditve je utemeljeval s primeri iz prakse, kar je napravilo razpravo jako zanimivo. Njegove misli so dale povod zanimivi debati.

S pomočjo skioptikona in prekrasnih koloriranih diapositivov smo se še preselili v vroče in puste pokrajine Maroka, ki imajo i lepe, udobne kotiche, kjer se uživa poleg razkošja največje uboštvo, kakor v naših modernih velemestih. Naš vodnik, znani predavatelj te vrste tov. str. uč. K. Humek, nam je pojasnil v svojem točnem in zanimivem predavanju marsikaj.

Ko smo se povrnil v Škocijan je predlagal tov. str. uč. Magerl: „Novemu odboru naj se naroči, da skrbi za nadaljno izobrazbo učiteljstva, posebno mlajšega. V to svrhu naj goji posebno pedagoška predavanja, ki naj bi dala učiteljstvu natančnejši vpogled v „drago“ pedagoško literaturo. Predavalo pa se naj bi tudi o drugih splošnih znanostih. Za posamezne stroke naj si odbor preskrbi referente in nabavi sredstev. Nadalje bi bilo dobro razpravljati o političkih vprašanjih, o nastopu izven šole ter o narodnem gospodarstvu.“

Po volitvi odbora je imel ta sejo, kjer je izvoljen: Humek, predsednik, Marniček, preds. namestnik in tajnik, gđc. Zirerjeva, blagajničarica, gđc. Kobau, Malnerič, Lunaček in Rant odborniki.